

Veiledende plan for sykepleiepraksis: Tracheostomi / Trakeostomi

Side 1 av 9

Dokumentplassering:

I.3.10-39

Godkjent dato:

09.11.2024

Revideres innen:

09.11.2027

Sist endret:

19.11.2024

Versjon:

1.00

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner

ENDRINGER FRA FORRIGE VERSJON: []

Utarbeidet av: SSHF

Plan ID: <ikke styrt> Versjon: <ikke styrt>

Revideres innen dato: 2027

SSHF plan

Fagansvarlig SSHF: Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK

Oppdatert dato: 2024

Oppdatert kunnskapsgrunnlag dato: 2024

FUNKSJONSOMRÅDER (FO)

1.	Kommunikasjon/sanser	5.	Eliminasjon	9.	Seksualitet/reproduksjon
2.	Kunnskap/utvikling/psykisk	6.	Hud/vev/sår	10.	Sosialt/planlegging av utskriving
3.	Respirasjon/sirkulasjon	7.	Aktivitet/funksjonsstatus	11.	Åndelig/kulturelt/livsstil
4.	Ernæring/væske/elektrolyttbalanse	8.	Smerter/søvn/hvile/velvære	12.	Annet/legedelegerte aktiviteter

FO	SCT	Sykepleiediagnose	SCT	Mål og Intervensjon	Spesifiser	Frekvens/situasjon	Referanse
1	706881002	Kommunikasjonshinder – relatert til tracheostomi	288575003	stand til å kommunisere			
			372035004	identifisering av kommunikasjonshinder (tumor, slim, stoma etc.)			
			711119000	Tilrettelegging for å kommunisere behov			2
			228620008	Ørge for kommunikasjonshjelpemiddel	Penn og papir		
			311401005	Pasientopplæring: Undervise i bruk av taleventil	Ved klarsignal fra kirurgi		
2	129864005	Mangelfull kunnskap om sykdomsprosess	1141697008	Viser kunnskap om sykdom			
			84635008	Undervisning om sykdomsprosess		Alltid	
			445283009	Utlevering av informasjonsmaterieil: EK dokument "Tracheostomi - Pasientinformasjon SSHF" ID: 37973		Dato: (...)	
			445283009	Utlevering av informasjonsmaterieil: EK dokument "Trakeostomibehandling - uten ventilator: En håndbok for bruker og hjelpere" - EK id: 37373		Dato: (...)	
			311401005	Pasientopplæring: Informere om stell av stoma, fjerning av slim med sug og ernæringssonde		Dato: (...)	
2	48694002	Angst – relatert til sykdom og diagnose	1149156003	Redusert angstnivå			
			710060004	Håndtering av angst			
			311401005	Opplæring av pasient			
			710975009	Forsterkning av mestringstro			
			225992008	Pasientinvolvering i planlegging av helsehjelp			
			390906007	Oppfølgende kontakt:			
3	78648007	Risiko for infeksjon – relatert til (spesifiser)	397680002	ngen tegn eller symptomer på infeksjon			

Utarbeidet av:

SSHF Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK

Fagansvarlig:

Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK

Verifisert av:

[]

Godkjent av:

På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang

Dok.nr:

D59459

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Tracheostomi / Trakeostomi			Side: 2 Av: 9
Dokument-id: I.3.10-39	Utarbeidet av: SSHF Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK	Fagansvarlig: Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK	Godkjent dato: 09.11.2024	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.00

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner

			304495004	Overvåking av vitale tegn.			
				Følge SSHFs prosedyre: "Bruk av NEWS 2 ved SSHF" Id: 49779		Iht NEWS, oftere v/klinisk forverring	2
			1153455005	Vurdering av tegn og symptomer på infeksjon		Hver vakt	2
3	57750007	Nedsatt evne til å holde luftveiene frie	1145305006	stand til opprettholdelse av frie luftveier			
			710971000	Opprettholdelse av frie luftveier			
			178581000202102	Vurdering av behov for sug i øvre luftveier.	Ha sugEANordning tilgjengelig på rommet	Alltid	1, 2, 4
				Administrere slimløsende medikamenter		Som forordnet	1
			308447003	Henvisning til fysioterapeut		Dato: (...)	
3	371736008	Risiko for aspirasjon	1141704003	ingen aspirasjon til luftveier			
			386519006	Forebygging av aspirasjon			
			229824005	Leiring av pasient	Ligge med høyt sengeleie for å fremme god ventilasjon (relatert til ødem/slim i øvrige luftveier)		
4	129845004	Risiko for ubalansert ernæring, mindre enn kroppens behov	1156885001	Næringsinntak i samsvar med behov			
			440363007	Vurdering av oral og faryngal svelgefunksjon			4
			1759002	Vurdering av ernæringsstatus		Utført «Trygg Arena», dato:	
			17831000202103	Kostregistrering		Hver vakt, reg. i MV	
			27854100	Tilby ønskekost			
			103699006	Henvisning til klinisk ernæringsfysiolog			
				Se annen VP: Ernæringssvikt – underernæring			
			307818003	Overvåking av vekt		X 2/uken	
			38474500	Stell av enteral sonde			
			51420007	Administrasjon av enteral ernæring		Som forordnet	
				Følge SSHF prosedyre i EKweb, ID: 36639. "ernæring - oppstart av sondeernæring - voksne pasienter – SSHF"			
			311401005	Pasientopplæring: Håndtering av sonde og administrering av sondemat.			
6	704381006	Mangelfull kunnskap om munnhygiene	11181000202104	Tilfredsstillende tilstand i munnhule			
			225963009	bistand med munnstell		X2/dalig	

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Tracheostomi / Trakeostomi			Side: 3 Av: 9
Dokument-id: I.3.10-39	Utarbeidet av: SSHF Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK	Fagansvarlig: Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK	Godkjent dato: 09.11.2024	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.00

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner

				Følge SSHF prosedyre i EK, ID: 17289. "Munnstell - Kirurgiske Senger SSK Post 3A"			
5	12985100	Endring i eliminasjon av avføring	387931000202108	Tilfredsstillende avføringsmønster			
			167592004	Undersøkelse av avføring (mengde, konsistens hyppighet og farge)	Dokumenter i MV		
				Administrer lakserende medikamenter og observer effekt			
6	48851009	Svekket hudkvalitet – relaterte til Stoma	830130002	God sårtilheling			
			225194008	stomistell			2
				Følge EK prosedyre: «Håndbok – Stell og behandling av tracheostomerte pasienter – Kir. Post 3A, Id: 07401			
			709497004	vurdering av parastomal hud			1
			410091003	undervisning om stomistell			1
				Bruk av utstyr:	Spesifiser: (...)		
6			363108004	Håndtering av utstyr: Stell av trachealkanyle			
				Type kanyle og størrelse	Spesifiser: (...)		
			133909001	Vedlikehold av utstyr: Rensing av innerkanyle	X2/vakt, oftere ved behov		1
				Ved cuff – antall ml i cuff:	Som forordnet		
				Lufting av cuff	X1-2/vekt, som forordnet		
			287881000202108	Vurdering av utstyrsbehov: Plan for bytte av kanyle:	Plan for bytte av kanyle: (...)		
7	82971005	Nedsatt mobilitet	302042005	I stand til mobilisering			
			398636004	Vurdering av fysisk aktivitet	Spesifiser: (...)		
			228610003	Sørge for hjelpemiddel	Spesifiser: (...)		
			308453003	henvisning til ergoterapeut		Dato: (...)	
			308447003	henvisning til fysioterapeut		Dato: (...)	
7	24441001	Endret egenomsorg	284774007	I stand til å utføre egenomsorg			
			704444008	bistand ved stell	Spesifiser: (...)		
8	23299007	Smerter etter inngrep	1156446004	viser tilfredsstillende smertekontroll	(NRS < 3)		
			710995003	Overvåking av smerte			
			225399009	Vurdering av smerte		Ved bruk av NRS	
			52685006	administrasjon av smertestillende		Som forordnet	
			410397006	Overvåking av virkning og bivirkninger av legemiddel			
8	26677001	Forstyrret søvnmønster	1137437005	Tilstrekkelig søvn			
			1156687006	Tilrettelegging for tilstrekkelig søvn			
			18629005	Administrering av legemiddel		Som forordnet	
10	129872007	Endret sosialisering	1145306007	God sosial støtte			
			386442002	fremming av sosialisering			
			386494000	tilrettelegging for besøk			

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Tracheostomi / Trakeostomi			Side: 4 Av: 9
Dokument-id: I.3.10-39	Utarbeidet av: SSHF Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK	Fagansvarlig: Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK	Godkjent dato: 09.11.2024	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.00

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner

10	13096900	Helsesøkende atferd	430567009	Klar for utskrivelse			
			371754007	Planlegging av utskrivelse		Dato: (...)	
			710824005	vurdering av behov for helse- og sosialomsorg			
			281100006	Henvising til helsepersonell	Spesifiser: (...)		2
				Informer om utreiseplan, pasient evt pårørende.			
			1155752006	Samarbeid med helsepersonell: Register PLO kommune og sende helseopplysninger	Avtale evt opplæring.	Dato: (...)	
				Sørge for at pasienten har fått akuttveske, se EK prosedyre side 18: "Tracheostomibehandling -uten ventilator: En håndbok for bruker og hjelpere" - EK id: 37373		Dato: (..)	
				Sørge for at pasienten har fått resept på stoma utstyr		Dato: (...)	
				Fylle ut skjema ved behov for behandlingshjelpemidler: "Elektronisk rekvirering av behandlingshjelpemidler og forbruksmateriell via DIPS til enhet for Behandlingshjelpemidler (BHM) SSHF"		Dato: (...)	

Referanser

1. **Stell av tracheostomi/trakeostomi hos selvpustende voksne pasienter (oppdatert: 01.03.2024)** - litteratursøk i 2019.
2. [Tracheostomy: Postoperative care, maintenance, and complications in adults](#) (14.03.2023)
3. McGrath, B. A., Bates, L., Atkinson, D. og Moore, J. A. (2012). Multidisciplinary guidelines for the management of tracheostomy and laryngectomy airway emergencies. *Anaesthesia*, 2012, 67, 1025-1041, doi:10.1111/j.1365-2044.2012.07217.x
4. Kanylegruppen ved Øre-, nese- halsavdelinger ved Haukeland universitetssykehus (rev. 2013). Tracheostomi. Til deg som har fått luftvegskanyle. <https://docplayer.me/95996-Tracheostomi-til-deg-som-har-fatt-luftvegskanyle.html> (Hentet 20.06.19)
5. Irgens, V. (2013) Kan installering av NaCl i trakealkanyle mobilisere slim og redusere nedre luftveisinfeksjoner hos tracheostomerte pasienter? Fordypningsoppgave: Senter for Kunnskapsbasert praksis. Bergen
6. Credland, N. (2016). How to perform a tracheostomy dressing and inner cannula change. *Nursing Standard*. 30 (30). 34-36.

Metoderapport

AVGRENSNING OG FORMÅL	
1	Overordnede mål for VP: Trygg pleie til tracheostomerte pasienter
2	Hvem gjelder VP for (populasjon, pasient): I tracheostomerte pasienter
INVOLVERING AV INTERESSETER	
3	Navn, tittel og arbeidssted på medlemmer av arbeidsgruppen som har utarbeidet VP-en: Kathrine Stadheim Berntsen, Fagutviklingsykepleier, Kir. 3A, SSK
4	Synspunkter og preferanser fra målgruppen som VP-en gjelder for:
METODISK NØYAKTIGHET	

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Tracheostomi / Trakeostomi			Side: 5 Av: 9
Dokument-id: I.3.10-39	Utarbeidet av: SSHF Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK	Fagansvarlig: Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK	Godkjent dato: 09.11.2024	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.00

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner

5	Systematiske metoder ble benyttet for å søke etter kunnskapsgrunnlaget:
6	Kriterier for utvelgelse av kunnskapsgrunnlaget er:
7	Styrker og svakheter ved kunnskapsgrunnlaget:
8	VP er blitt vurdert internt/eksternt av relevante fagressurser (tittel, navn, arbeidssted):
ENDRINGER OG ANSVAR	
9	Endringer siden forrige versjon:
10	Tidsplan og ansvarlige personer for oppdatering av VP-en er:

DOKUMENTASJON AV SØK FOR VEILENDE PLAN FOR SYKEPLEIEPRAKSIS

Prosedyrens tittel	
Spørsmål fra PICO-skjema	
Kontakt detaljer prosedyremakere	Navn: E-post: Tlf:
Bibliotekar som utførte eller veiledet søket	Navn: Arbeidssted: E-post: Tlf:

Retningslinjer og kliniske oppslagsverk

Database/kilde	eHåndboka OUS (fokus på de kunnskapsbaserte fagprosedyrene) (obligatorisk)
Dato for søk	260824
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Søkt i firtekst: Tracheostomi
Kommentarer	<u>Stell av tracheostomi/trakeostomi hos selvpustende voksne pasienter</u> (oppdatert: 01.03.2024) - litteratursøk i 2019.

Database/kilde	Nasjonale faglige retningslinjer, veiledere, prioriteringsveiledere og pakkeforløp fra Helsedirektoratet (obligatorisk)
Dato for søk	26.08.2024
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Sett gjennom Nasjonale retningslinjer, faglige råd og nasjonale veiledere
Kommentarer	Ingen treff

Database/kilde	UpToDate (obligatorisk)
Dato for søk	
Søkehistorie eller fremgangsmåte	tracheostomy care, cancer throat
Patient Education	
Kommentarer	Tracheostomy: Postoperative care, maintenance, and complications in adults (14.03.2023)

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Tracheostomi / Trakeostomi				Side: 6 Av: 9
Dokument-id: I.3.10-39	Utarbeidet av: SSHF Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK	Fagansvarlig: Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK	Godkjent dato: 09.11.2024	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.00

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner

	Retningslinje: McGrath, B.A., Bates, L., Atkinson, D. and Moore, J.A. (2012), Multidisciplinary guidelines for the management of tracheostomy and laryngectomy airway emergencies. Anaesthesia, 67: 1025-1041. https://doi.org/10.1111/j.1365-2044.2012.07217.x
--	--

Database/kilde	BMJ Best Practice (obligatorisk)
Dato for søk	
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Tracheostomy, trach, cancer throat. Sett gjennom spesialiteter Ear, nose, throat
Patient leaflets	Ikke aktuelt
Kommentarer	Ingen relevante treff

Database/kilde	Nursing Reference Center Plus (Evidence Based Care Sheets, Skills og Patient Handouts)
Dato for søk	26.08.2024
Søkehistorie eller fremgangsmåte	tracheostomy,
Antall treff	
Kommentarer	Ingen relevante

Database/kilde	NICE Guidance (UK) (obligatorisk)
Dato for søk	
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Tracheostomy
Kommentarer	Translaryngeal tracheostomy, Interventional procedures guidance [IPG462]Published: 23 August 2013

Database/kilde	Helsebibliotekets retningslinjer og veiledere
Dato for søk	
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Tracheostomi Gikk gjennom tema Øre, nese hals
Kommentarer	Ingen relevante

Database/kilde	Socialstyrelsen, Nationella riktlinjer (SE)
Dato for søk	26.08.24
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Søkt på ordene: Trakeostomi, Tracheostomi, Tracheostomy, cancer throat
Kommentarer	Ingen relvante treff

Database/kilde	Sundhedsstyrelsen, Nationale kliniske retningslinjer (DK)
Dato for søk	26.08.24
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Søkt på ordene: Trakeostomi, halskræft,
Kommentarer	NATIONAL KLINISK RETNINGSLINJE FOR ØVRE DYSFAGI – OPSPORING, UDREDNING OG UDVALGTE INDSATSER (2015) - kanskje mer klinisk? Bare slett om ikke aktuell.

Database/kilde	Center for kliniske retningslinjer (DK)
----------------	---

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Tracheostomi / Trakeostomi				Side: 7 Av: 9
Dokument-id: I.3.10-39	Utarbeidet av: SSHF Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK	Fagansvarlig: Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK	Godkjent dato: 09.11.2024	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.00

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner

Dato for søk	26.08.24
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Søkt på ordene: Tracheostomi, halskræft, kræft, hals,
Kommentarer	Ingen relevante treff

Systematiske oversikter

Database/kilde	The Cochrane Library (obligatorisk)
Dato for søk	26.08.24
Søkehistorie	ID Search Hits #1 MeSH descriptor: [Tracheostomy] explode all trees 256 #2 (tracheostom*):ti,ab,kw (Word variations have been searched) 1448 #3 #1 or #2 1448
Antall treff	Søk nr. 3 Cochrane Reviews (26) Clinical Answers (2)
Kommentarer	Her vil jeg gjerne sette opp søket for deg på din pc – hvis vi kan ta et kort møte på teams så får vi det til... Du må nesten gå igjennom søket hos deg.

Database/kilde	Epistemonikos (obligatorisk)
Dato for søk	26.08.24
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Advanced Search. Søkt i «Title OR Abstract»: Søk 1: [Stå i Advanced search – lim inn strengen i feltet over der du velger Title, når du har søkt får du over 4000 treff – velg i meny på venstre side Broad Synthesis under Publicationtype.] (title:(title:(tracheostom*) OR abstract:(tracheostom*)) OR abstract:(title:(tracheostom*) OR abstract:(tracheostom*))) Søk 2: [gå tilbake til search editor og slett søket for så å lime inn strengen under, når treffene kommer opp velger du Systematic review under Publicationtype] (title:(title:(tracheostom*) OR abstract:(tracheostom*)) OR abstract:(title:(tracheostom*) OR abstract:(tracheostom*))) AND (title:(nurs* OR care*) OR abstract:(nurs* OR care*))
Antall treff	Søk 1: Broad Synthesis (44) Søk 2: Systematic review (166)
Kommentarer	Her må du også gå igjennom søket selv – du må gjerne prøve ut selv, evt. tar vi det samtidig med Cochrane søket.

Pasient- og pårørendeopplæring

Dersom det er aktuelt å kombinere problemstillingen i denne fagprosedyren med emnet pasient- og pårørendeopplæring:

Eksempler på emneord i noen aktuelle databaser:

Medline/Cochrane Library/SveMed+: Patient Education as Topic/
ERIC: patient education/ or parent counseling/ or parent education/
PsycINFO: parent training/ or client education/
CINAHL: patient education/

I flere av databasene over kan det også være aktuelt å knytte subheadingen «Education» til spesielle populasjoner/situasjoner. Eks i Medline: exp Family/ed [Education], exp Parents/ed [Education].

Tekstord:

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Tracheostomi / Trakeostomi			Side: 8 Av: 9
Dokument-id: I.3.10-39	Utarbeidet av: SSHF Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK	Fagansvarlig: Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK	Godkjent dato: 09.11.2024	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.00

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner

Eksempel fra Ovid, tilpasses de ulike databaser: ((patient* or inpatient* or client* or family or families or parent* or carer* or caregiver or significant other*) adj2 (teach* or instruc* or educat* or counse* or program* or course* or train* or prepar*)).tw,kf.

PICOSKJEMA VEILEDENDE PLAN

Veiledende Plan: Skjemanummer: Kontaktperson(er): Epost:			
Problemstilling formuleres som et presist spørsmål. Spørsmålet skal bestå av følgende deler:			
Patient/problem Hvilke pasienter/tilstand/ sykdom dreier det seg om?	Intervention Hvilken intervensjon/ eksposisjon dreier det seg om?	Comparison Hva sammenlignes intervensjonen med?	Outcome Hvilke resultat/effekt er av interesse?
Fullstendig spørsmål:			
Hva slags type spørsmål er dette? ☐ Diagnose ☐ Etiologi ☐ Erfaringer ☐ Prognose ☐ Effekt av tiltak		Er det aktuelt med søk i Lovdata etter relevante lover og forskrifter? ☐ Ja ☐ Nei	
Hvilke søkeord er aktuelle for å dekke problemstillingen? Bruk engelske ord, og pass på å få med alle synonymer. Del opp søkeordene etter hva som gjelder/beskriver pasienten, intervensjonen/eksposisjonen, sammenligningen og utfallet.			
P	I	C	O
Person/pasient/problem	Intervensjon/eksposisjon	Evt. sammenligning	Resultat/utfall

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Tracheostomi / Trakeostomi				Side: 9 Av: 9
Dokument-id: I.3.10-39	Utarbeidet av: SSHF Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK	Fagansvarlig: Kathrine Stadheim Berntsen, fagsykepleier ØNH 3A SSK	Godkjent dato: 09.11.2024	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.00

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner

Kryssreferanser

Eksterne referanser